

**INSPEKCJA
WETERYNARYJNA**

**POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
W KOŃSKICH**

Końskie, dnia 06 marca 2025 r.

STAROSTWO POWIATOWE W KOŃSKICH
Kancelaria Ogólna - BOK

RPW/7972/2025
Data wpływu: 2025-03-10

Sz. Pan

**Grzegorz Piec
Starosta Konecki**

Znak sprawy: PLW.035.3.2025

Dotyczy sprawy: -

z dnia: -

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Końskich przekazuje sprawozdanie z realizacji zadań Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu koneckiego w roku 2024 wraz z oceną stanu sanitarno-epizootycznego powiatu koneckiego.

**POWIATOWY LEKARZ WETERYNARII
w Końskich**

lek. wet. Agata Hucal

Ref. A.H.

Powiatowy Inspektorat Weterynarii w Końskich
ul. Kielecka 5, 26-200 Końskie
tel.: (41) 372-31-85, fax: (41) 372-31-85, e-mail: konskie.piw@wetgiw.gov.pl,
www.piwet.konskie.pl

SPRAWOZDANIE

Z REALIZACJI ZADAŃ INSPEKCJI WETERYNARYJNEJ NA TERENIE POWIATU KONECKIEGO W ROKU 2024

Z OCENĄ STANU SANITARNO-EPIZOOTYCZNEGO POWIATU KONECKIEGO

Końskie, dnia 06 marca 2025 r.

WSTĘP

Przedstawiam Państwu coroczną informację z wykonania zadań Powiatowego Lekarza Weterynarii i Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Końskich. Oddając poniższy materiał informuję o właściwym i skutecznym zabezpieczeniu epizootycznym powiatu koneckiego.

Przedłożone sprawozdanie nie wyczerpuje wszystkich informacji dotyczących działań inspekcji weterynaryjnej na terenie powiatu koneckiego, gdyż ich zakres jest bardzo szeroki i wykracza poza zagadnienie dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-epizootycznego. Chciałabym jednak podkreślić, że sprawowanie nadzoru nad dobrostanem zwierząt stanowi coraz większą część działań inspekcji weterynaryjnej i jest dużym wyzwaniem w kontekście konieczności niezwłocznego podejmowania czynności przy ograniczonych możliwościach kadrowych. W tym obszarze przeprowadzono 28 kontroli w trybie interwencyjnym, które w przeważającej większości zostały zdublowane przez kontrole sprawdzające. W celu zapewnienia sprawności i efektywności działań wymagana jest w tym obszarze dobra współpraca z Burmistrzami i Wójtami gmin oraz Komendą Powiatową Policji Końskich.

Działalność Inspekcji Weterynaryjnej na terenie powiatu koneckiego

Powiatowy Inspektorat Weterynarii jest państwową jednostką budżetową w rozumieniu przepisów ustawy o finansach publicznych w związku z art. 12 ust. 1 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. 2022 poz. 2629 z późniejszymi zmianami). Powiatowy lekarz weterynarii jest kierownikiem powiatowej inspekcji weterynaryjnej wchodzącej w skład niezespólonej administracji rządowej. Powiatowy lekarz weterynarii podlega wojewódzkiemu lekarzowi weterynarii.

Organizację oraz zakres działania Inspekcji Weterynaryjnej określa ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej oraz wydane na jej podstawie zarządzenie wykonawcze Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia z dnia 4 kwietnia 2022 r. w sprawie organizacji wojewódzkich, powiatowych i granicznych inspektoratów weterynarii.

Organizacja Powiatowego Inspektoratu Weterynarii w Końskich przedstawia się następująco:

1. w zakresie działalności podstawowej:
 - a) zespół ds. zdrowia zwierząt i zwalczania chorób zakaźnych zwierząt, środków żywienia zwierząt i ochrony zwierząt 4 osoby
 - b) zespół ds. bezpieczeństwa żywności, pasz i utylizacji 3 osoby
 2. w zakresie obsługi administracyjnej i finansowej:
 - a) sekretariat Powiatowego Lekarza Weterynarii 1
 - b) zespół finansowo - księgowy 2
 - c) kadry 1 osoba
 3. Obsługa prawna – radca prawny 1 osoba
 4. Pracownia badania mięsa na obecność włośni – 1 osoba
- PLW w Końskich realizuje powyższe zadania 13 osobowym zespołem.

Na podstawie art. 16 ustawy o inspekcji weterynaryjnej Powiatowy Lekarz Weterynarii do wykonania niektórych zadań ustawowych może wyznaczyć lekarzy weterynarii prywatnej praktyki. PLW w Końskich korzysta z tej formy współpracy zlecając 13 osobom wykonywanie niektórych zadań. Wyznaczonemu lekarzowi weterynarii przysługuje, na równi z lekarzami weterynarii zatrudnionymi w Inspekcji, status urzędowego lekarza weterynarii. Oznacza to, iż w zakresie wykonywania zadań zleconych podlega on szczególnej ochronie prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Ochronie takiej podlegają również osoby wyznaczone do wykonywania czynności pomocniczych.

Podstawę prawną działania Inspekcji Weterynaryjnej stanowi:

1. ustawa z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej (Dz. U. 2022 poz. 2629 z późniejszymi zmianami),
2. ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz.U. 2009 nr 31 poz. 206)
3. prawodawstwo merytoryczne krajowe oraz prawo wspólnotowe stosowane w sposób bezpośredni oraz pośredni przez implementację tego prawa do przepisów polskich.

Zadania Inspekcji weterynaryjnej określone zostały w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. o Inspekcji Weterynaryjnej i obejmują ochronę zdrowia zwierząt oraz bezpieczeństwo produktów pochodzenia zwierzęcego w celu zapewnienia ochrony zdrowia publicznego, a w szczególności:

1. zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych,
2. badania kontrolne zakażeń zwierząt,
3. monitorowanie chorób odzwierzęcych i odzwierzęcych czynników chorobotwórczych oraz związanej z nimi oporności na środki przeciwdrobnoustrojowe u zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w paszach
4. badanie zwierząt rzeźnych oraz produktów pochodzenia zwierzęcego,
5. przeprowadzanie:
 - a) kontroli weterynaryjnej w handlu i wywozie zwierząt oraz produktów w rozumieniu przepisów o kontroli weterynaryjnej w handlu,
6. sprawowanie nadzoru nad:
 - a) bezpieczeństwem produktów pochodzenia zwierzęcego, w tym nad wymaganiami weterynaryjnymi przy ich produkcji, umieszczaniu na rynku oraz sprzedaży bezpośredniej,
 - b) wprowadzaniem na rynek zwierząt i ubocznych produktów pochodzenia zwierzęcego,
 - c) wytwarzaniem, obrotem i stosowaniem pasz, dodatków stosowanych w żywieniu zwierząt, organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego i pasz genetycznie zmodyfikowanych oraz nad transgranicznym przemieszczaniem organizmów genetycznie zmodyfikowanych przeznaczonych do użytku paszowego,
 - d) zdrowiem zwierząt przeznaczonych do rozrodu oraz jakością zdrowotną materiału biologicznego, nasienia jaj wylęgowych drobiu i produktów akwakultury,
 - e) obrotem i ilością stosowanych produktów leczniczych weterynaryjnych,
 - f) wytwarzaniem i stosowaniem pasz leczniczych,
 - g) przestrzeganiem przepisów o ochronie zwierząt,
 - h) przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt oraz przemieszczaniem zwierząt,

i) przestrzeganiem wymagań weterynaryjnych w gospodarstwach utrzymujących zwierzęta gospodarskie,

7. prowadzenie monitorowania substancji niedozwolonych, pozostałości chemicznych, biologicznych, produktów leczniczych i skażeń promieniotwórczych u zwierząt, w ich wydzielinach i wydalinach, w tkankach lub narządach zwierząt, w produktach pochodzenia zwierzęcego, w wodzie przeznaczonej do pojenia zwierząt oraz środkach żywienia zwierząt

8. przyjmowanie informacji o niebezpiecznych produktach żywnościowych oraz środkach żywienia zwierząt od organów Państwowej Inspekcji Ochrony Roślin i Nasiennictwa, Inspekcji Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, w zakresie kompetencji tych inspekcji, oraz od organów Inspekcji Handlowej o niebezpiecznych produktach żywnościowych pochodzenia zwierzęcego oraz ocena ryzyka i stopnia zagrożenia spowodowanego niebezpiecznym produktem żywnościowym lub środkiem żywienia zwierząt, a następnie przekazywanie tych informacji do kierującego siecią systemu RASFF.

I. Ochrona zdrowia zwierząt, zwalczanie chorób zakaźnych zwierząt, w tym chorób odzwierzęcych.

W ramach tego zadania przeprowadzono badania kontrolne zakażeń zwierząt :

NAZWA CHOROBY	GATUNEK	LICZBA PRZEBADANYCH STAD	LICZBA PRZEBADANYCH ZWIERZĄT
Pryszczycza	Bydło	10	10
	Świnie	0	0
Choroba pęcherzykowa świń	Świnie	10	10
Klasyczny pomór świń	Świnie	14	15
	Dziki		70
TSE (BSE/Scrapie)	Bydło	0	0
	Owce	0	
	Kozy	0	0
Gruźlica bydła	Bydło	76	1521
Brucelloza bydła	Bydło	60	810
Brucelloza kóz i owiec	Owce i kozy	3	34
Enzootyczna białaczka bydła	Bydło	60	810
Wścieklizna lisów wolno żyjących	Lisy		43
Wścieklizna u zwierząt padłych	Lisy, psy, koty		10
Choroba niebieskiego języka	Bydło	2	12
	Owce i kozy	2	2

IBR/IPV (zakaźne zapalenia nosa i tchawicy bydła)	Bydło	3	14
Nisko zjadliwa grypa ptaków (LPAI)	Drób	0	0
	Ptaki dzikie		0
Wysoce zjadliwa grypa ptaków (HPAI)	Drób	0	0
	Ptaki dzikie		4
Gorączka Q	Bydło	2	2
	Owce i kozy	3	14
Choroba Aujeszky	świnie	15	147
Afrykański pomór świń	Dziki (odstrzelone i padłe)		1006
RAZEM		260	4534

W obszarze ochrony zdrowia zwierząt w roku 2024 przeprowadzono 630 kontroli. W porównaniu do roku poprzedniego odnotowano znaczny wzrost ilości kontroli spowodowany koniecznością reagowania na aktualne zagrożenia epizootyczne oraz nowymi zadaniami do wykonania.

Rodzaj i ilość podmiotów podlegających nadzorowi inspekcji weterynaryjnej w zakresie ochrony zdrowia zwierząt przedstawia tabela zamieszczona poniżej.

Rodzaj podmiotu	2024 rok	2023 rok
Podmioty zajmujące się hodowlą ryb (akwakultura)	31	31
Podmioty zajmujące się obrotem zwierzętami	2	2
Podmioty zajmujące się wystawami, pokazami, targami zwierząt	4	2
Gospodarstwa hodujące bydło	654	706
Gospodarstwa hodujące świnie	16	17
Gospodarstwa hodujące kozy	30	31
Gospodarstwa hodujące owce	38	36
Pasieki pszczele	362	347
Gospodarstwa hodujące koniowate	88	87
Gospodarstwa utrzymujące drób w warunkach fermowych	10	9
Gospodarstwa zajmujące się chowem zwierząt dzikich (jeleniowate , dzikie ptaki drapieżne alpaki),	4	3

Podmioty zajmujące się zarobkowym przewozem zwierząt wykonywanym w związku z prowadzeniem innej działalności gospodarczej	14	14
Podmioty unasieniania zwierząt	1	2
Podmioty utrzymujące zwierzęta (ogiere) w ramach punktów kopulacyjnych	4	4
Podmioty transportujące zwierzęta powyżej 8 godz.	8	5
Schronisko dla bezdomnych zwierząt	1	1
Razem	1267	1297

Ilość zwierząt utrzymywanych na terenie powiatu w roku 2024 w porównaniu do roku poprzedniego wynosiła:

Ilość zwierząt	2024 rok	2023 rok
Konie	353	340
Bydło	8464	8699
Owce	328	345
Kozy	104	104
Świnie	2041	2300
Drób	787174	736892
Psy/koty	13273	13.342
Inne (alpaki, jeleniowate)	18	15
Razem	811737	748680

W przypadku ilości psów i kotów dane opierają się na ilości zwierząt zaszczepionych przeciwko wściekliznie oraz szacunkach wyliczanych na podstawie ilości mieszkańców powiatu. Brak jest ustawowego obowiązku czipowania tych zwierząt, co nie pozwala na przedstawienie dokładnych danych.

W 2024 roku w obliczu utrzymujących się oraz pojawiających się nowych zagrożeń epizootycznych inspekcja weterynaryjna podejmowała działania w odniesieniu do następujących chorób:

1. Gruźlica bydła (zoonoza)- jedno gospodarstwo objęto urzędowym nadzorem w związku z podejrzeniem zakażenia bydła kompleksem *Mycobacterium* od człowieka chorego na gruźlicę. Przeprowadzono badania wszystkich zwierząt wrażliwych w stadzie i wykluczono chorobę.
2. Gorączka Q (zoonoza)- stwierdzono obecność *Coxiella burnetti* w jednym gospodarstwie, w mleku pochodzącym od jednej krowy. Sztuka ta została wyeliminowana ze stada i skierowana na ubój.
3. Włośnica (zoonoza). Zwierzęta mięsożerne i wszystkożerne, takie jak świnie, dziki przed spożyciem podlegają obowiązkowemu badaniu w kierunku wykrycia larw włośni. W pracowni wytrawiania mięsa przy Powiatowym Inspektoracie Weterynarii w Końskich, w ramach nadzoru nad pozyskiwaniem mięsa na potrzeby własne, w 2022 roku zbadano na obecność włośni 964 próbki mięsa w tym 937 od dzików i 35 od świń. Włośnicę stwierdzono w 40 próbkach mięsa pobranych od dzików. W 2023 roku zbadano na obecność włośni 1108 próbek mięsa w tym 1097 od dzików i 11 od świń. Włośnicę stwierdzono w 23 próbkach mięsa pobranych od dzików. W 2024 roku zbadano na obecność włośni 1234 próbek mięsa w tym 1223 od dzików i 11 od świń, włośnicę stwierdzono w 3 próbkach od dzików (po 1 w gminach: Stąporków, Końskie, Ruda Maleniecka). W 2020 roku stwierdzono 68 dodatnich wyników, a w 2021 roku 63. Zestawienie przypadków włośnicy w poszczególnych latach wskazuje na wyraźny spadek ilości zarażonych zwierząt, przy większej wykrywalności (wzrost liczby badanych próbek). Ten pozytywny efekt nadzoru inspekcji weterynaryjnej nad włośnicą w powiecie koneckim przyczyniający się do zapewnienia bezpieczeństwa zdrowotnego mieszkańców, wynika z przestrzegania zasad bioasekuracji przez myśliwych w łowisku, wysokiej wykrywalności oraz utylizacji dzików zarażonych włośnicą. Pomimo wyraźnego spadku ilości

zwierząt zarażonych włośnicą w stosunku do lat poprzednich, choroba ta stanowi realne zagrożenie dla zdrowia konsumentów, może doprowadzić do śmierci i jedynym sposobem ustrzeżenia się przed nią jest spożywanie mięsa wieprzowego i mięsa z dzika poddanych badaniu weterynaryjnemu.

4. Wścieklizna. Na terenie kraju stale odnotowuje się ogniska wścieklizny u zwierząt domowych i dzikich. W 2022 r. potwierdzono przypadki wścieklizny w województwie świętokrzyskim, wówczas teren całego powiatu koneckiego uznany został za obszar zagrożony wystąpieniem wścieklizny, w którym ustanowiono obowiązek szczepienia wszystkich psów i kotów. W grudniu 2024 r. został zniesiony obowiązek poddawania szczepieniom przeciwko wściekliznie kotów powyżej 3 miesiąca życia. Nadal obowiązuje ustawy nakaz corocznego szczepienia wszystkich psów, które ukończyły 3 miesiące życia. W 2024 roku zaszczepiono 9983 psów i 615 kotów uzyskano wskaźnik wyszczepialności na poziomie 75,21%. W porównaniu do roku ubiegłego odnotowano spadek odsetka zaszczepionych zwierząt. W tym miejscu należy podkreślić, że wścieklizna jest chorobą odzwierzęcą i śmiertelną dla człowieka. Jedynie regularne szczepienia wśród populacji zwierząt wrażliwych mogą przerwać łańcuch epizootyczny, wyeliminować wirusa ze środowiska i zapobiec rozprzestrzenianiu się choroby, bądź ją całkowicie wyeliminować. W przypadkach pogryzienia człowieka przez zwierzę wrażliwe na chorobę, przeprowadzane są badania kliniczne zwierząt, które pokąsały daną osobę, tzw. „obserwacje”. Badania te prowadzi się aby wykluczyć, bądź potwierdzić wściekliznę, która jest chorobą śmiertelną dla człowieka. W roku 2024 przeprowadzonych zostało 70 obserwacji.

W 2024 r., podobnie do roku poprzedniego, przeprowadzone były akcje szczepień przeciwko wściekliznie lisów wolnożyjących. Polegały one na rzutach szczepionki z samolotu w obszarach leśnych. Coroczne akcje szczepienia lisów przynoszą wymierne efekty w postaci uodparniania się tych zwierząt na wściekliznę, będących głównymi nosicielami wirusa. W wyniku monitoringu poszczepiennego stopień przyjęcia szczepionki oceniono na 80%, uodpornienie na 70 % w skali całego województwa. Szczepienia przeciwko wściekliznie zarówno zwierząt wolnożyjących jak i towarzyszących są najskuteczniejszą metodą ochrony przed wścieklizną.

5. Rzekomy pomór drobiu (ND)- to wysoce zakaźna, wirusowa choroba drobiu przebiegająca z bardzo wysoką śmiertelnością. Na terenie województwa świętokrzyskiego ogniska ND potwierdzono w powiecie włoszczowskim i jędrzejowskim. W całym kraju odnotowano intensyfikację szerzenia się choroby. w dniu 10 stycznia 2025 roku w Dzienniku Urzędowym Województwa Świętokrzyskiego zostało opublikowane rozporządzenie Wojewody Świętokrzyskiego nr 3/2025 z dnia 10 stycznia 2025 roku w sprawie szczepień ptaków przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu (ND) w obszarze województwa świętokrzyskiego (Dz. Urz.Woj. 2025.266). Zgodnie z zapisami powyższego rozporządzenia obszar województwa świętokrzyskiego uznano za obszar zagrożony wystąpieniem rzekomego pomoru drobiu i nakazano posiadaczom drobiu, utrzymywanego w celu umieszczania na rynku ptaków lub jaj, niezwłoczne szczepienie drobiu, należącego do gatunków kura oraz indyk przeciwko rzekomemu pomorowi drobiu.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Końskich sprawuje nadzór nad przestrzeganiem nakazów i zakazów tego rozporządzenia, wszystkie stada objęte wymogami rozporządzenia są regularnie szczepione.

6. Wysoce zjadliwa grypa ptaków w 2024 roku nie stwierdzono HPAI w powiecie koneckim w odróżnieniu do lat 2022 i 2023. Nadal prowadzony jest monitoring bierny polegający na pobieraniu próbek od padłych ptaków.
7. Afrykański pomór świń . W 2024 r. na terenie województwa świętokrzyskiego stwierdzono 162 ogniska afrykańskiego pomoru świń u dzików, w tym jedno w powiecie skarżyskim sąsiadującym z gminą Stąporków. W grudniu 2024 r. odnotowano ogniska ASF u dzików w powiecie przysuskim w bliskiej odległości od granicy z gminą Gowarczów. Na terenie kraju w 2024 roku stwierdzono 44 ogniska u świń oraz 2311 u dzików. W powiecie koneckim w roku 2024 kontynuowano działania w ramach zwalczania, kontroli i nadzoru w odniesieniu do afrykańskiego pomoru świń. Podejmowane działania opierały się między innymi na :

- A.** redukcji populacji dzików prowadzonej zarówno przez polowania, jak i odstrzały sanitarny. W roku 2024 w powiecie koneckim w ramach polowań pozyskano 677 dzików, w ramach odstrzału sanitarnego 715 sztuk. Razem 1392 dziki co zapewniło wartość liczebności dzików ok. 0,27 dzika na km²;

- B.** usuwaniu potencjalnych źródeł wirusa ASF ze środowiska przyrodniczego. w 2024 roku do utylizacji przekazano 36 znalezionych martwych dzików, w tym z wypadków komunikacyjnych 21 szt.;
 - C.** prowadzeniu monitoringu aktywnego i pasywnego u dzików i świń, w tym pobieranie próbek do badań od żywych i martwych zwierząt oraz badania laboratoryjne świń, dzików i świniodzików w kierunku ASF . W roku 2024 zbadano 970 dzików odstrzelonych i 36 dzików padłych oraz 0 świń . Uzyskano wyniki ujemne;
 - D.** przeprowadzaniu przez powiatowego lekarza weterynarii kontroli gospodarstw w zakresie spełniania wymagań związanych z tzw. bioasekuracją (ochroną gospodarstwa przed wirusem ASF). W roku 2023 w związku ze stabilizacją sytuacji epizootycznej w regionie trzy gminy znalazły się w obszarze objętym ograniczeniami (gmina Końskie, Gowarczów i Stąporków), pozostała część powiatu znajduje się w obszarze wolnym, nie objętym ograniczeniami. Gospodarstwa, w których utrzymywane są świnie muszą spełniać wymogi bioasekuracji, aby nie dopuścić do zawleczenia wirusa do hodowli świń. Spełnianie wymogów bioasekuracji weryfikowane jest przez przeprowadzanie regularnych kontroli. W roku 2024 w 16 stadach świń przeprowadzono łącznie 28 kontroli;
 - E.** prowadzeniu przeszukiwań obszarów leśnych w celu znalezienia martwych dzików lub ich szczątków . W 2024 r. dokonano 12 przeszukań (łącznie 1368,4 ha). Nie znaleziono padłych dzików
 - F.** prowadzeniu przez Inspekcję Weterynaryjną kampanii informacyjnej dla rolników, instytucji. Prowadzone są szkolenia, kolportaż ulotek, materiałów informacyjnych.
8. Salmonellozy drobiu- w 2024r. nie stwierdzono salmonelloz w stadach drobiu oraz w mięsie drobiowym, w porównaniu do lat poprzednich, gdzie salmonellozy były odnotowywane.

W zapobieganiu szerzeniu się chorób zakaźnych istotną rolę odgrywa nadzór nad utylizacją padłych zwierząt.

W 2024 roku padło i zostało przekazanych do utylizacji 159 sztuk zwierząt kopytnych : bydła 113 szt., owiec 29 szt., kóz 7szt., świń 10 szt.

Fakt padnięcia zwierzęcia kopytnego podlega ustawowemu obowiązkowi zgłoszenia do PLW. W 8 przypadkach w 2024r. (bydło -8szt.) brak było takich zgłoszeń, w związku z powyższym zostały wystosowane pouczenia.

Sprawowanie nadzoru i przeprowadzanie regularnych kontroli nad przestrzeganiem zasad identyfikacji i rejestracji zwierząt jest ważnym elementem zapobiegania i zwalczania chorób zakaźnych, gdyż pozwala na monitorowanie przemieszczania się zwierząt ze stad o różnych statusach epizootycznych oraz z różnych stref ustanowionych w związku ze zwalczaniem danej choroby. W 2024 roku przeprowadzono w tym zakresie 54 kontrole, które wykazały w stosunku do lat poprzednich zmniejszający się odsetek stad, w których stwierdzono nieprawidłowości. Uchybienia w zakresie identyfikacji i rejestracji zwierząt dotyczą najczęściej nieterminowego zgłoszenia wybycia pojedynczych sztuk bydła oraz niepełnego oznakowania sztuk pojedynczym kolczykiem. Stwierdzane są najczęściej w małych stadach bydła liczących do 10 szt. oraz w stadach owiec i kóz.

W 2024 roku na terenie powiatu wykryto 1 niezarejestrowaną hodowlę zwierząt: hodowla alpak. Podjęto właściwe działania w celu objęcia nadzorem weterynaryjnym tej hodowli.

Inspekcja weterynaryjna sprawuje nadzór nad przemieszczaniem zwierząt, w tym z innych krajów do Polski. W 2024 roku na teren powiatu dostarczono 7186 szt. świń z Danii w 25 transportach, z czego skontrolowano 6836 szt. zwierząt w 24 przesyłkach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w odniesieniu do zwierząt. Skontrolowano również 2 przesyłki koni pochodzące z krajów UE.

Z terenu powiatu nie eksportowano zwierząt gospodarskich do innych krajów.

Sankcje w obszarach nadzoru nad ochroną zdrowia zwierząt łącznie nałożono 27 mandatów karnych, na kwotę 4600 zł za niedopełnienie obowiązków wynikających z:

- Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt- 9 mandatów na kwotę: 950 zł za m.in. brak oznakowania zwierzęcia, brak zgłoszenia zdarzenia do ARiMR w terminie.
- Ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt -18 mandatów w kwocie 3650 zł za brak zaszczepienia zwierzęcia.

Inne sankcje : decyzje z nakazami usunięcia niezgodności – 73

Decyzje w sprawie nałożenia kar administracyjnych - 1 z Ustawy z dnia 4 listopada 2022 r. o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, na łączną kwotę 1000 zł.

- II. Zapewnienie bezpieczeństwa zdrowotnego żywności jest naczelnym zadaniem inspekcji weterynaryjnej. W świetle obowiązujących regulacji prawnych każdy producent żywności ponosi pełną odpowiedzialność za bezpieczeństwo zdrowotne produkowanych i wprowadzanych do obrotu artykułów spożywczych. Prawo stanowi, że żywność niebezpieczna nie może być wprowadzana do obrotu.

Działania Inspekcji Weterynaryjnej podejmowane w ramach urzędowej kontroli żywności mają zapewnić stałe monitorowanie jej bezpieczeństwa i jednocześnie zapobiegać potencjalnym zagrożeniom dla zdrowia konsumentów.

Urzędowa kontrola żywności obejmuje nadzór nad przestrzeganiem przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne, w szczególności dotyczących:

- warunków produkcji, transportu, przechowywania i dystrybucji żywności ,
- nadzoru nad jakością zdrowotną żywności.

Rodzaj i liczba podmiotów nadzorowanych w sektorze żywnościowym przedstawia się następująco:

Rodzaj podmiotu	2024 rok Ilość podmiotów	2023 rok Ilość podmiotów
Rzeźnie drobiu	2	2
Zakłady rozbioru mięsa	3	3
Zakłady przetwórstwa mięsa	3	3
Zakłady przetwórstwa mleka	1	1
Punkty odbioru mleka	10	14
Gospodarstwa produkcji mleka	238	262
Rolniczy handel detaliczny (RHD)	92	77
Podmioty prowadzące sprzedaż bezpośrednią	20	20
Działalność marginalna lokalna i ograniczona (MLO)	5	6
Punkty skupu dziczyzny	3	3
Inne	7	9
Razem	384	400

W 2024 roku przeprowadzono 75 kontroli w 53 podmiotach i zrealizowano 100% kontroli planowych.

Stan sanitarny nadzorowanych zakładów oceniany był zgodnie z jednolitymi procedurami urzędowej kontroli żywności. Priorytetowym celem było wzmożenie nadzoru w zakładach, w których w minionym roku stwierdzono uchybienia sanitarno-higieniczne, wydano decyzje administracyjne oraz nałożono kary pieniężne i mandaty karne.

Prowadzono inspekcje :

- stanu sanitarnego zakładów prowadzących działalność w określonym zakresie;
- warunków produkcji i jakości zdrowotnej produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności w aspekcie urzędowej kontroli żywności i monitoringu;
- prowadzenia badań żywności w ramach nadzoru właścicielskiego;
- prawidłowości znakowania i wprowadzania do obrotu żywności ;
- stopnia wdrożenia przez przedsiębiorców zajmujących się produkcją żywności pochodzenia zwierzęcego systemu HACCP oraz Dobrej Praktyki Produkcyjnej (GMP) i

Dobrej Praktyki Higienicznej (GHP), ze szczególnym uwzględnieniem ich dokumentowania, mając na względzie bezpieczeństwo produkowanej i wprowadzanej do obrotu żywności oraz eliminacji potencjalnych zagrożeń;

- wykorzystywanych w zakładach materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością;
- sposobu postępowania z ubocznymi produktami pochodzenia zwierzęcego;
- higieny i zdrowia personelu.
- przeszkolenia personelu

W 2024 w wyniku kontroli zakładów nadzorowanych stwierdzono niezgodności dotyczące m.in. infrastruktury zakładu, utrzymania higieny pomieszczeń, sprzętu, wyposażenia, higieny pracowników, prowadzenia dokumentacji, zabezpieczenia zakładu przed szkodnikami, braku wykonywania badań laboratoryjnych lub uzyskiwania niezgodnych wyników tych badań. Uchybienia wykryto w 15 podmiotach na 53 skontrolowane, w których łącznie przeprowadzono 75 kontroli. Wobec wykrytych naruszeń prawa wszczynano postępowania administracyjne i wydawano decyzje administracyjne nakazujące usunięcie nieprawidłowości. Kontrole sprawdzające wykazały usunięcie uchybień.

W rzeźniach sprawowany jest stały nadzór nad ubojem wykonywany przez urzędowych lekarzy weterynarii z wyznaczenia PLW. W 2024 roku poddano w nich ubojowi 1 980 139 sztuk drobiu. Za niezdatne do spożycia uznano 3 004 sztuk drobiu. Ilości ubijanych zwierząt, kształtują się na podobnym poziomie na przestrzeni kilku ostatnich lat.

Inspekcja Weterynaryjna nadzoruje również ubój zwierząt rzeźnych dokonywany w gospodarstwach, w wyniku którego pozyskiwane jest mięso na potrzeby własne. W wyniku takiego uboju, mięso oraz wędliny nie mogą być przedmiotem sprzedaży. W 2024 r. na terenie powiatu poddano ubojowi „domowemu” 13 świń, 19 owiec oraz 1 bydlę w wieku do 12 miesiąca życia.

Powiatowy Lekarz Weterynarii w Końskich raz w roku, lub częściej, w zależności od potrzeb przeprowadza szkolenia uprawniające do przeprowadzania uboju na użytek własny. W 2024 roku przeprowadzone zostały 2 szkolenia.

Jednym z najważniejszych obszarów jest ocena jakości zdrowotnej produktów pochodzenia zwierzęcego. W 2024 r. pobrano 238 próbek do badań

mikrobiologicznych, 43 do badań kontrolnych w kierunku pozostałości chemicznych i biologicznych w tkankach zwierząt, 7 próbek do badań w kierunku zawartości Benzoapirenu i WWA (wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych) tj. substancji rakotwórczych powstających podczas wędzenia wędlin.

W 2024 r. w badaniach urzędowych stwierdzono 3 próbki dodatnie w kierunku obecności *Listeria monocytogenes* w produkcie mięsnym. Innych niezgodnych wyników badań żywności nie stwierdzono.

Inspekcja weterynaryjna sprawuje nadzór nad eksportem żywności. Wszystkie przesyłki żywności wysyłanej poza kraje Unii Europejskiej podlegają certyfikacji przez powiatowego lekarza weterynarii. W 2024 roku wyeksportowano w 28 przesyłkach 3550 ton mleka w proszku do Algierii i Maroka.

W 2024 roku na terenie powiatu wykryto 1 nielegalną działalność polegającą na wprowadzaniu do obrotu produktów pochodzenia zwierzęcego. Podjęto właściwe działania w celu eliminacji nielegalnej działalności.

Sankcje w obszarze nadzoru nad bezpieczeństwem żywności pochodzenia zwierzęcego.

Łącznie w 2024 roku nałożono:

- 7 mandatów karnych, na kwotę 1 150 zł - za niedopełnienie obowiązków wynikających z Ustawy z dnia 20 maja 1971 r. - Kodeks wykroczeń w zakresie środków spożywczych pochodzenia zwierzęcego: za niedopełnienie obowiązku zapewnienia należytego stanu sanitarnego, zwłaszcza w zakresie utrzymania czystości oraz używania przez pracowników wymaganego ubioru w zakładzie produkującym lub wprowadzającym do obrotu środki spożywcze,
- 3 kary pieniężne na łączną kwotę 2 600 zł - za niezgodności stwierdzone w zakładach produkcyjnych.

W sektorze paszowym przeprowadzono 146 kontroli i pobrano 49 próbek do badań.

Podsumowanie

Wszystkie zadania zaplanowane przez Powiatowego Lekarza Weterynarii w Końskich na 2024 r. oraz wynikające z potrzeb bieżących zostały zrealizowane.

Przeprowadzane przez Inspekcję Weterynaryjną w nadzorowanych podmiotach kontrole i badania wskazują, iż na terenie powiatu koneckiego zagrożenia dla bezpieczeństwa sanitarnego i zdrowotnego zwierząt, ludzi z tytułu przenoszenia chorób odzwierzęcych, jak i produkowanej żywności pochodzenia zwierzęcego są właściwie identyfikowane oraz prawidłowo i szybko eliminowane.

Nie oznacza to, że opisana w niniejszym raporcie sytuacja w powiecie koneckim za rok 2024 jest obecnie stabilna. Stałe utrzymują się ryzyka związane z wystąpieniem ASF, rzekomego pomoru drobiu, HPAI, czy wścieklizny. Obserwuje się dalsze rozprzestrzenianie się afrykańskiego pomoru świń wśród dzików z kierunku północnego i wschodniego dla powiatu, co ostatecznie spowodowało potwierdzenie w lutym 2025r. dwóch ognisk ASF u dzików w powiecie koneckim.

Wymienione w raporcie choroby zakaźne zwierząt, stanowią realne i poważne zagrożenie dla gospodarstw rolnych utrzymujących zwierzęta w powiecie koneckim. Pojawiają się nowe zagrożenia takie jak choroba niebiskiego języka, pryszczycza, której wystąpienie byłoby katastrofalne w skutkach. Choroby zakaźne zwierząt zwalczane z urzędu i walka z nimi powodują ogromne straty materialne w gospodarce narodowej. Likwidacja ognisk – zabijanie zwierząt, utylizacja, dezynfekcja, pobieranie próbek i badania oraz odszkodowania za zabite zwierzęta są wielkim kosztem finansowym dla budżetu państwa. W efekcie wystąpienia choroby zakazuje się przemieszczeń zwierząt i produktów, utrzymywania zwierząt przez określony czas. Z regionu gdzie potwierdzono ognisko choroby nie można eksportować zwierząt i produktów. Konsekwencje wystąpienia tych chorób są dotkliwe zarówno dla pojedynczych hodowców jak i całego państwa.

Mam nadzieję, że raport przyczyni się do lepszego poznania zadań, jakie w interesie zdrowia publicznego wykonuje Inspekcja Weterynaryjna, do podniesienia świadomości społecznej dotyczącej ochrony zdrowia zwierząt i zapobiegania szerzenia się chorób zakaźnych zwierząt oraz zrozumienia wagi zagadnień weterynaryjnych.

Reasumując stwierdzam, iż funkcjonowanie naszej jednostki jest niezbędne do zapewnienia bezpieczeństwa sanitarno-weterynaryjnego na terenie powiatu koneckiego.

Z wyrazami szacunku
Powiatowy Lekarz Weterynarii w Końskich
Lek. wet. Agata Hucal